

Eeuwig jong

In mijn kantoor hangt een ingelijste envelop. Deze bracht het nieuws dat mijn artikel ‘Economie: een vredige wetenschap?’ was geaccepteerd door *ESB* en zou gaan verschijnen in het kerstnummer van 1985. Ik was er danig mee in mijn nopjes, want mijn scriptiebegeleider had me net gewaarschuwd dat hij de kwaliteit van mijn buitenissige onderwerp niet kon beoordelen. De economie van de oorlog viel volgens hem te ver buiten de normale economische boot. Ik moest dus maar op zoek gaan naar iemand anders. Dus dat probleem werd mooi voor me opgelost, want was het goed genoeg voor *ESB* dan was het ook zeker goed genoeg voor een doctoraalscriptie.

Dertig jaar later is er veel veranderd. Vijf hoofdredacteurs vierden het rode potlood bot op mijn opstellen: Leo van der Geest, Hugo Keuzenkamp, Fieke van der Lecq, Albert Jolink en Sandra Phlippen. Iedere hoofdredacteur liet zo zijn of haar sporen na op het huisblad van de Nederlandse econoom. Het verdwijnen van de voetnoot – een verkeerde en nog steeds diep betreunde beslissing. Het afschaffen van het honorarium – de eerste keer hoopte ik er een nieuwe fiets van te kunnen kopen (het was toen honderd gulden). En de invoering van de elektronische aanlevering. In het begin van de jaren negentig kreeg ik in Den Haag regelmatig bezoek van *ESB*-auteurs, omdat ik al wel kon uploaden en zij nog niet (ik weet eerlijk gezegd niet of je tegenwoordig je manuscript nog wel op papier zou kunnen aanleveren). Ook deden de dossiers, de canons en de tweewekelijkse verschijning hun intrede. Het redactionele proces veranderde van een binair ‘geaccepteerd’ of ‘afgewezen’ tot een ‘bijgaand enige wijzigingen en wat vragen’, die het artikel qua strekking en toon op zijn kop zetten en deze auteur al gauw een volle extra werkdag zouden gaan kosten. De uitgever veranderde van het Nederlandsch Economisch Instituut via Sdu tot de FD Mediagroep. De uitstraling ontwikkelde zich van louter

PETER VAN BERGEIJK
Hoogleraar aan de
Erasmus Universiteit Rotterdam

zwart-wit via een steunkleur tot een *full-colour* magazine dat men best op de salontafel kon laten liggen (ook vanwege het artistieke Economie in beeld). En Economisch-Statistische Berichten transformeerde tot *economie.nl*.

Maar er is ook veel hetzelfde gebleven. Dat zijn de ‘kroonjuwelen’ die ervoor hebben gezorgd dat *ESB* nog steeds bestaat. Wie wil weten waar het economische debat in Nederland over gaat en wie er daarin toe doen, moet *ESB* in ieder geval regelmatig doorbladeren. Maar wie de details en achtergronden wil weten, moet het gewoon écht lezen. Het nieuwjaarsartikel van de Secretaris-Generaal voor Economische Zaken trapt af; de redactionelen dagen uit en geven richting aan het

debat. Ik zie met plezier dat de bijdragen niet alleen maar de pennenvruchten van de bekende mastodonten blijken te zijn, want *ESB* blijft een springplank voor jong talent.

Blijft *ESB* bestaan? Prestaties uit het verleden bieden geen enkele garantie voor de toekomst. Desondanks mag worden vastgesteld dat er vele stormen zijn overleefd. Er is met *dé*dain gesproken over de Mickey Mouse van economisch Nederland en de *publish or perish*-mentaliteit heeft ertoe geleid dat een Engelstalige, maar ongelezen publicatie in een obscuur buitenlands tijdschrift in hoger academisch aanzicht leek te staan dan een *ESB*-artikel met relevantie voor onze economie, het beleid en de maatschappij. Er is – en dat is slecht – veel minder ruimte gekomen voor beleidsmakers om deel te nemen aan het economendebat, maar – en dat is goed – er is concurrentie bij gekomen in de vorm van weblogs en discussieplatforms. De volgende uitdaging die ik zie, is of de papieren versie kan blijven voortbestaan.

Deze dinosaur hier houdt het bij de brievenbus, de drukinkt en het papier – al was het alleen maar omdat een ongeopende *ESB* een beroep doet op de lezersplicht en de nieuwsgierigheid prikkelt. Want: wat zou er deze week in staan?